

УДК 316.485.26:004

Оксана Сенченко,
інженер навчального процесу
Видавничо-поліграфічного інституту НТУУ "КПІ"

Структури, засоби і моделі застосування консцієнтальної зброї в системі соціальних комунікацій

У статті подано короткий огляд сучасних методів ведення війни із застосуванням так званої "гуманної" зброї. Приведено класифікацію типів "гуманної" зброї, яка розглядається як принципово нова — глобальна зброя, що використовує "інформацію". Детально розглянуто консцієнтальну зброю, що вражає свідомість людини і суспільства.

Ключові слова: інформаційно-психологічний вплив, "гуманна" зброя, консцієнтальна війна, ментальні віруси.

Роботу виконано за матеріалами відкритих наукових досліджень і засобів масової інформації.

Вступ

Процеси глобалізації та всеохоплюючої інформатизації суспільства суттєво впливають на характер та сутність ведення сучасних війн. Сьогодні країна-агресор відмовляється від фізичного примусу, натомість все більше вдається до прихованих форм впливу на системи управління держав, соціальну свідомість, функції поведінки населення, використовуючи інформаційне насильство.

Звичною стала практика інформаційно-психологічного протистояння, яка фактично перетворилася на самостійний напрям зовнішньої політики розвинених країн. Провідні держави світу активно реалізують завдання створення й удосконалення нелетальних систем ураження супротивника із використанням спеціальних сил і засобів інформаційно-психологічного впливу, створюється й послідовно нарощується технологічний та інтелектуальний потенціал застосування подібної зброї в різноманітних її модифікаціях.

Інформаційна агресія — це беззаперечний факт нашого часу, і ми говоримо тепер про інформаційні війни, спрямовані на менталітет націй, духовні засади армій, їх віру, ідеологію, історію, притаманні їм патріотизм, культуру тощо. Ведемо мову про брудні PR-акції, що застосовуються у виборчих кампаніях, про нові жорстокі способи впливу на свідомість словом і образом. Створено наукові напрями, що розробляють технології маніпуляції свідомістю. З'явилися технічні засоби і методи масової пропаганди, що дають змогу ефективно впливати на менталітет народів у системі соціальних комунікацій.

Результатом застосування стає всебічне і масове ураження духовних сил суспільства, руйнування культурних і моральних традицій народів. Постійний і активний вплив інформаційної агресії викликає зрештою порушення соціально-економічних процесів і зв'язків та призводить до загибелі держави, а народ виявляється роз'єднаним, деморалізованим і нездатним до опору.

Узагальнюючи сучасні війни, більшість дослідників вважають, що вони мають вияв у так званих "гуманних" війнах: "заколот-війни", дистанційні (безконтактні) війни, кібервійни, мережецентричні, консцієнтальні та символічні війни (у світлі концепції парадигмальних образів та символів епох і цивілізацій). Нагальною потребою

переосмислення сутності ведення "гуманних" війн, перевизначення їх в умовах сучасного світового розвитку.

Отже виникла потреба вивчення ролі "гуманних" війн у сучасному світі, дослідження форм, яких вони набувають в епоху постмодерну, а також аналізу можливих способів якщо не подолання, то принаймні пом'якшення їх наслідків для подальшого життя людства. Ось чому проблема основних форм сучасних "гуманних" війн є актуальною як з теоретичної, так і з практичної точок зору.

Мета статті — дослідити феномен нетрадиційного політичного насильства як надбання епохи постмодерну, що передбачає аналіз структур, засобів і моделей ведення консцієнтальних війн у системі соціальних комунікацій, як важливого класу "гуманної" зброї, орієнтованої на глобальне вирішення геополітичних криз "без жодного пострілу".

"Гуманна" зброя

Новий етап розвитку людства у XXI столітті характеризується глобалізацією інформаційних процесів суспільства, економіки, знань, суспільних відносин, що спричиняє значне ослаблення психосоціальних бар'єрів у соціальних системах. Саме ця "слабка" ланка стає об'єктом пильної уваги вчених та інженерів провідних держав світу, які працюють над створенням новітніх видів зброї, що спирається на інформаційні принципи. Розуміння концепції нових військових наукових розроблень, аналіз і класифікація типів озброєнь, що використовують інформаційні принципи, дозволяє швидко створювати технології протидії.

Як свідчить практика сучасних війн, застосування нових інформаційних технологій дає змогу вести війни більш професійно й вирішувати воєнно-стратегічні глобальні завдання без фізичного знищення супротивника. Враховуючи таку можливість, була сформована концепція так званої "гуманної" зброї (softweapons) і нових технологій ведення війни. Тож "гуманна" зброя, заснована на інформаційних технологіях, може перевищувати можливості традиційної.

Спектр дії "гуманної" зброї сягає від зміни параметрів ядерної зброї, руйнування систем управління традиційними засобами озброєнь і технічних засобів комунікацій, знищення комп'ютерних баз даних, до управління біологічними об'єктами (зокрема людьми), їхньою генетикою (психогенетикою) і повною зміною ноогенеза суспільства [1].

Дослідники вирізняють чотири класи "гуманної" зброї [2].

У першому класі переважають інтелектуальні методи, що базуються на властивості інформації, пов'язаній з обміном даними. Концепція "гуманної" зброї, заснована на цьому принципі, — це тотальне порушення нормального обміну потоками даних у системах управління супротивника. Такий клас "гуманної" зброї можна віднести до категорії інтелектуальних, оскільки головну роль у процесі руйнування систем комунікацій відіграють спеціальні служби, що розробляють і спрямовують дезінтегруючі елементи в систему управління супротивника — це дезінформація, комп'ютерні віруси, зміна даних у системах управління тощо.

Серед видів "гуманної" зброї все чіткіше вимальовується **другий клас** — орієнтований на технічні засоби, що використовують таку властивість інформації (різновиду матерії) як фізичні поля. Його концепцією є інформаційні технології, що забезпечують фізичний вплив на технічні засоби систем управління бойовою технікою, озброєння й несмертельно вражають особовий склад військ супротивника. Тобто, використовуючи потужні спрямовані джерела мікрохвильового електромагнітного випромінювання або інших фізичних полів, які мають хвильову природу, можна короткочасно дезорганізувати системи бойового управління й дії особового складу ворожої сторони.

Третій клас — найбільш утаємничений і різноманітний, заснований на властивості "інформації" (різновиду матерії) — генетиці й психогенетиці. Універсальність реалізації, радикальність впливу, достатній вибір місця й часу застосування, нарешті, економічність роблять його надзвичайно ефективним і дозволяють вести бойові дії анонімно, без оголошення війни. Метою такої зброї є інформаційна (потоки даних у системах управління держав, соціальна свідомість, функції поведінки населення) інфраструктура соціальних груп або співтовариств людей (населення континентів, країн, зокрема і їхні владні структури), їхня генетика й психогенетика. Психогенетика за визначенням — це генетика поведінки соціальних груп.

Дослідники визначають цей клас "гуманної" війни як "консцієнтальну" війну (від латинського *conscientia* — свідомість). Це узгоджена за цілями, завданнями, місцем і часом система інформаційно-пропагандистських і психологічних заходів, що проводяться із застосуванням засобів масової інформації (ЗМІ), культури, мистецтва та інших (психотропних, психотронних) засобів протягом тривалого часу за ретельно розробленим сценарієм. Предметом ураження в консцієнтальній війні є свідомість окремої людини, соціальних груп і населення країн. Наслідком є знищення певних типів свідомості, а її носії, навпаки, можуть бути збережені, якщо відмовляться від власних форм свідомості — предметів руйнування і поразки.

Класичним прикладом використання такої зброї є притча, яку подає російський вчений у сфері інформаційних війн С. Расторгуєв: "Жила-була звичайна Черепаха, яка постійно тягала на спині важкий панцир. Та коли із сусіднього лісу прибігала голодна Лисиця, Черепаха ховала голову в панцир і спокійно перечікувала небезпеку. Одного разу Лисиця запропонувала купити в черепахи панцир. Довго думала Черепаха, але відмовила. І лисиця залишилася ні з чим.

Йшов час, навколишній світ змінювався. У лісі з'явилися нові технічні телекомунікаційні засоби. І одного разу, вийшовши з будинку, Черепаха побачила на дереві телевізійний екран, де сновигали літаючі черепахи без панцира. Захоплений диктор-дядя коментував їхній політ: "Яка легкість! Яка швидкість! Яка краса! Яка обраність!"

День дивилася Черепаха ці передачі, два, три...

І потім у її маленькій голові зародилася думка, що вона дурна, оскільки тягає на собі такий важкий панцир. Та й телеведуча Сова заявила, що начебто Лисиця подалася в кришлати й стала вегетаріанкою.

"Лише відмовлюся від панцира, і мені відразу буде легше!" — думала Черепаха.

"Лише відмовиться від панцира, і її відразу буде легше з'їсти!" — думала Лисиця, підписуючи рахунок на чергову рекламу літаючих черепах.

І одного чудового ранку Черепаха зробила свій перший і останній крок до свободи без системи захисту.

Черепаха не знала й уже ніколи не довідається, що інформаційна війна — це цілеспрямоване, на несвідомому рівні навчання ворога, як знімати систему безпеки із самого себе" [3].

Саме ця концепція покладена в основу третього класу "гуманної" зброї, що здатно призвести до масової інформаційної (психічної) поразки населення всього геополітичного регіону, забезпечуючи незворотні наслідки.

З середини 1990-х років у наукових публікаціях для означення третього класу "гуманної" зброї почали використовувати термін "консцієнтальна війна", припускаючи, що певні типи свідомості мають бути витиснені за межі цивілізовано допустимих і прийнятних форм. Подібне відбувалося й раніше, коли один тип організації свідомості витискав інший, як, наприклад, християнство змінювало язичництво. Але зараз ця конкуренція і боротьба мають тотальний характер, ведуть інформаційну війну на рівні свідомості.

Четвертий клас "гуманної" зброї є принципово новим видом озброєнь, що базуються на "нових фізичних принципах", зброя, заснована на концепції "квантової телепортації", що сьогодні активно розроблюється в економічно розвинених країнах світу.

Тобто створюється так званий квантовий канал, через який предмет А передає свої властивості предмету А1 у повній відповідності зі своїм енергетичним спектром, після чого зникає.

Проведені експерименти свідчать, що в найближчому майбутньому може бути створена потужна високоенергетична "квантова" зброя зі значною дальністю поширення вражаючого фактору без розсіювання енергії в навколишньому середовищі.

Таким чином, класи "гуманної" зброї умовно можна поділити за такими ознаками: інтелектуальна, технічна, генетична і з використанням нових фізичних принципів. Можливо, є й інші види, не зазначені в матеріалах відкритого друку, тому ця класифікація їх не враховує.

Підбиваючи підсумок, можна стверджувати, що будь-які класи "гуманної" зброї є найдавнішими (інтелектуальними) і водночас новітніми (за рахунок загальної глобалізації й технічного прогресу). Всі вони використовують, за концепцією В. І. Вернадського, сферу розуму (ноосферу) і впливають на будь-які еволюційні процеси, що відбуваються на планеті, через такий різновид матерії, як "інформація". Тому можна зробити логічний висновок, що "гуманна" зброя відноситься до розумної (ноосферної) зброї.

Розглянемо детальніше третій клас "гуманної" зброї — консцієнтальну зброю.

Консцієнтальні війни з трансформації людської свідомості

Узявши на озброєння принципи інформаційної війни, західні спецслужби ще більше удосконалили ці технології і створили консцієнтальну зброю.

Консцієнтальна війна — це нова форма геополітичного протистояння, що здійснюється за допомогою засобів

масової інформації, які використовуються для трансформації і управління свідомістю людини. Консцієнтальною зброєю такої війни є технології впливу на свідомість. Впровадження у свідомість людини спеціально створених образів руйнує її природні механізми захисту і готує ґрунт для подальшої трансформації. Цей процес відбувається у випадках, коли людина сама не здатна підключити власні рефлексивні механізми захисту і знайти сили відкинути руйнівний образ, що силоміць впроваджується у її свідомість.

Консцієнтальна війна за своєю суттю є певною комплексною методологією зміни картини світу протилежної сторони в заданому напрямі. При цьому під протилежною стороною слід розуміти як окремих осіб (чи групу осіб), що приймають рішення на різному рівні, так і окремі групи людей або масову свідомість народу загалом. Консцієнтальна війна ініціює зіткнення двох моделей світу — старого і нового, з яких одна, нав'язувана супротивником, поступово починає домінувати над наявною. Тому в консцієнтальній війні передусім слід бачити війну когнітивну, оскільки вона чинить вплив на процеси ухвалення рішень людиною, її структуру міркувань. Не лише інформація, а й процеси операцій з нею покладено в основу введення нових типів поведінки, що становить кінцеву мету консцієнтальної війни.

Її особливістю також є те, що вона базується на комунікативних процесах: соціальна комунікація розглядається як основа консцієнтальної війни. При цьому власне комунікація підкоряється як стратегічним, так і тактичним законам. Тобто у рамках стратегічних комунікацій визначається, яка інформація і як має бути проявлена, а у рамках тактичних — де і коли.

Консцієнтальна зброя — це технологія роботи зі свідомістю, спрямована на ураження і знищення певних форм і структур свідомості, а також деяких режимів її функціонування.

Внаслідок застосування консцієнтальної зброї відбувається:

- зниження загального рівня свідомості людей, що живуть на певній території;
- руйнування у них стійкої системи світоглядних цінностей і заміщення їх різними ціннісними симулякрами; як наслідок — знищення родової і культурної пам'яті людей, психотизація і невротизація суспільства, що виникає через це і призводить до появи маніакально-буйних і водночас повністю керованих "шизоїдів";
- руйнування традиційних механізмів самоідентифікації і заміщення їх механізмами ідентифікації нового типу через створення різного роду "груп участі";
- впровадження в суспільство спеціально сконструйованої матриці цінностей, норм поведінки і реакцій як єдиної можливої моделі життєдіяльності населення;
- знищення здатності ставити глобальні і стратегічні цілі — руйнування суб'єктності цілих етносів і народів;
- здійснення цивілізаційної перевербовки етносів і народів [4].

Консцієнтальна зброя вражає усіх, хто не має системи сталих цінностей, властивих певній цивілізації, моральності й моральних принципів, але головними її жертвами стає саме молодь, без життєвого досвіду.

Основа цієї зброї становлять інформаційні бомби, що надходять до супротивника через ЗМІ, телебачення і особливо Інтернет, який набув широкого поширення серед підлітків. І головною небезпекою є нові інформаційні технології, оскільки контролювати поширення інформації в мережі, особливо в соціальних мережах, до яких залучена майже вся молодь, практично неможливо.

Створюється ситуація, коли запущений один раз інформаційний вірус починає в геометричній прогресії поширюватися самими користувачами.

Особливість консцієнтальної зброї полягає також в тому, що держава-агресор витрачає дуже мало засобів на її застосування, усі витрати фактично перекладені на країну-жертву. Створивши один раз фільм, відеоролик, пісню, написавши статтю або книгу і випустивши цей твір у світ, можна спокійно спостерігати, як телебачення, кінотеатри, ЗМІ і Інтернет країни-мішені починають тиражувати цю інформацію. Таким чином, один раз скинута інформаційна бомба вражає населення безліч разів, вибухаючи у свідомості людей і трансформуючи її як потрібно.

Консцієнтальна війна ведеться для того, щоб зруйнувати сакральну енергію, енергію архетипу країни. Після цих руйнувань і зламів країна перетворюється на відкритий порожній простір.

Основною метою застосування консцієнтальної зброї є вилучення людей з традиційної для них культурно-конфесійної спільноти і перетворення їх з народу на розрізнених та роздрібнених соціальних індивідів, які мали б відчужені почуття щодо колишнього етносу. Дієвість цих методів підтверджують "кольорові революції" в Україні, Киргизії, Грузії, Балканах, у Північній Африці і на Близькому Сході. Це свідчить, що свідомість людини перетворилася на самостійну сферу геополітичного протистояння.

Якщо розглядати умови ведення консцієнтальних війн, то вони відмінні для мирного і воєнного часу. Зрозуміло, що така війна не може тривати під час регулярних військових дій, коли висувуються жорсткі вимоги до орієнтації свідомості людей. У цих умовах громадянська позиція і самовизначення кожного не викликає запитань у кожного зовнішнього спостерігача. Це допомагає виявляти людей, схильних до зради [5].

На підготовчій стадії до війни, в мирний час, ворог намагається трансформувати свідомість населення країни — об'єкта агресії, його національної еліти, для того, щоб певна її частина перейшла на його бік. В умовах сучасного плюралізму думок і поглядів, що генеруються в ЗМІ, в державі є певна кількість людей, що сприятиме поразці своєї країни.

Досвід підготовки та проведення військових операцій останніх десятиліть свідчить, що ЗМІ стали трансляторами військових дій у режимі реального часу й арбітрами, формуючи суспільну підтримку або засудження певної військової акції шляхом формування необхідної системи "універсальних людських цінностей", норми якої використовуються для маніпулювання загальною свідомістю. Сьогодні замість класичної ланки підготовки і ведення війни: "армія — військово-промисловий комплекс — правляча еліта", прийшла система, що апелює до цінностей епохи постмодерну: демократія, захист прав людини, принципи гуманізму і збереження навколишнього середовища.

Засоби масової інформації стали засадничими, їх сфера дії набула глобального масштабу і спрямована на формування суспільної свідомості щодо реальних явищ. При цьому збройні сили і військово-промисловий комплекс як руйнівні сили війни залучені до когнітивної системи, що є полем діяльності ЗМІ протисторонних сторін. Найгіршим варіантом є випадок, коли противник володіє всім арсеналом засобів впливу в інформаційній області і спирається на свою агентуру в країні — об'єкті агресії, керівництво якої не тільки недостатньо добре уявляє масштаби та напрямки підривної діяльності противника, а навіть не має плану боротьби в цій сфері.

Активний вплив на свідомість населення в системі соціальних комунікацій відбувається з використанням певних структур, що дістали назву п'ятої колони. Ці структури активно використовуються для ведення концентральних війн на території держави жертви агресії. Загроза з боку п'ятої колони сьогодні реальніша і небезпечніша, ніж загроза прямих військових інтервенцій, економічних санкцій і дій спецслужб. Звертаємо увагу, що ЗМІ використовують термін "п'ята колона" в однині. Насправді їх багато, ця тема складна і різнопланова. Коротко охарактеризуємо її окремі сегменти.

1. Неурядові організації (НУО), більша частина яких фінансується різноманітними фондами зарубіжних країн. Багато представників НУО є таємними іноземними агентами. Американці та їх західні партнери створили певні плацдарми в Україні. Це всілякі західні фундації та інститути, зазвичай "неурядові" й "незалежні" за назвами, а насправді пов'язані з урядовими структурами і спецслужбами інших держав або з центрами формування міжнародної політики. Фундації дають гранти (безвідплатні грошові допомоги) українським політикам, журналістам, ученим гуманітарних спеціальностей, які, з погляду утримувачів фундацій, сприяють забезпеченню інтересів Заходу в Україні. Або українським недержавним і некомерційним організаціям, які працюють у так званому третьому секторі (перший сектор — державна діяльність, другий сектор — бізнес, третій — діяльність суспільна, гуманітарна тощо).

У нашій країні офіційно діють 421 фундація з міжнародним статусом, 399 міжнародних організацій, що працюють з третім сектором, 179 структурних підрозділів іноземних недержавних організацій.

Західні держави звичайно приховують відносини зі своїми ніби незалежними НУО. Зрозуміло, такі організації мають зображати прояв самостійних суспільних ініціатив, вести обговорення і дискусії з питань, які насправді наперед визначені "фахівцями в штатському". Так, глава USAID Ендрю Натсіос публічно заявив: "Люди, одержуючи фінансування по каналах наших неурядових організацій, дозволяють собі критикувати американський уряд. Це обурливо. Допомога здійснюється на американські гроші й є частиною зовнішньої політики США. І суспільні, і комерційні організації — рука уряду США".

2. Офшорна "аристократія" — вузька група людей, які формально вважаються "громадянами України", а фактично є "нерезидентами", оскільки їхні капітали, активи, майно розміщені за межами країни. Представники офшорної "аристократії" присутні в уряді, бізнесі, ЗМІ, армії та спецслужбах. Приклад України свідчить, що задля збереження власних активів за кордоном, офшорна "аристократія" готова виконувати будь-які команди "звідти", навіть організацію і фінансування громадянських воєн, переворотів, "антитерористичних операцій". Звісно, не всю підривну роботу і збройну діяльність у зонах інтересів країни-агресора здатна профінансувати місцева офшорна "аристократія". Але вона може виступати посередником, за допомогою якого агресору зручно здійснювати таке фінансування. Спочатку гроші перераховуються на офшорні рахунки представника, а потім уже поступають на рахунки олігарха в Україні.

3. Іноземний капітал усередині країни. По-перше, іноземні компанії і банки — ідеальний "гаманець" для фінансування будь-яких підривних акцій у країні. По-друге, іноземні компанії і банки за командою Глобальної фінансової мафії (ГФМ) можуть дестабілізувати економічну, політичну і соціальну ситуацію в країні.

4. ЗМІ, що фінансуються з-за кордону або з

внутрішніх джерел, підконтрольних іншим країнам. На жаль, досі наша влада навіть не починала серйозного обговорення того, щоб поставити під ефективний контроль ЗМІ, які знаходяться в українській юрисдикції.

5. Частина багатомільйонної армії іммігрантів. Серед них немало людей, які прибули в країну — жертву агресії не лише (і не стільки) на заробітки, скільки для того, аби виконувати спеціальну місію. Багато хто з них має військову підготовку і готові за командою брати участь у бойових діях.

6. Центральний банк країни (ЦБ) як особливе екстериторіальне формування контрольоване Федеральною резервною системою США. У законах про ЦБ багатьох країн, що здебільшого розроблялися не без участі і впливу з боку західних "експертів", обумовлюється його особливий статус, який фактично робить ЦБ непідконтрольним власній державі.

7. Комерційні банки, які з цього року підпадають під прямий адміністративний контроль з боку податкової служби США (згідно з американським законом ФАТКА). Вони навіть офіційно іменуватимуться "податковими агентами" США. Адже доки банки здійснюватимуть розрахунки в доларах, вони залишатимуться на гачку Вашингтона, оскільки усі доларові операції проходять через банківську систему США.

Звичайно, це лише найголовніші сегменти п'ятої колони. Є й інші. Активізація дій п'ятої колони відбувається за вказівками їх господарів, на випадок невиконання вказівок є безліч засобів впливу.

Ментальні віруси

Свідомість суспільства найчастіше сприймає невизначеність, коли одна сторона представляє локальний конфлікт як злочинну діяльність бойовиків, а інша — за допомогою ЗМІ їх діяльність інтерпретує як наділену високим ідейним змістом. Це створює умови для зміни ставлення людей до подій, що шляхом впровадження в їх свідомість ментальних вірусів, запускають процеси її трансформації.

Моделі ментальних вірусів можуть бути для людини чи суспільства неочікуваними, але надзвичайно впливовими. Згадаємо 1990-ті роки, коли відбувалася трансформація країн соціалістичного табору. Засоби масової інформації весь час вели мову про ринкову економіку, реформи, переваги західного способу життя. Слова "демократія", "демократичні реформи", "парламентаризм", "приватизація" заповнили ефір, але сьогодні можна констатувати, що це не дало покращення життя народу України.

Відомо, що люди, які мають однакові стандарти поведінки в однакових ситуаціях приймають однакові рішення. Отже, хто формує ситуацію, той формує й поведінку. Фактично це і є необмежена влада.

Дія впливу на свідомість людей при застосуванні концентральної зброї зазвичай відбувається в два етапи.

Перший етап — руйнування традиційної свідомості, знищення вертикального зв'язку поколінь, які зберігають традиційне розуміння світобудови.

Другий етап — на розчищеній "поляні" насаджується єдиний раціонально-споживачий тип свідомості. Суспільство перетворюється на череду, яка прагне до єдиної мети — збільшити споживання.

Зруйнувати традиційну свідомість, розуміння світобудови можуть ментальні віруси — інформаційні боєголовки, начинені "вибухівкою": агресією, егоїзмом, цинізмом, порнографією тощо.

Аби підірвати світову свідомість, потрібно налагодити серйозне виробництво такої продукції.

Питання вирішується нетрадиційним способом. Той, хто бореться за владу над світом, не збирається сам виробляти ментальні "бомби", він змушує робити своїх жертв.

Продемонструємо роботу схеми на прикладі Американської академії кіномистецтва, що є інструментом латентного впровадження ментальних вірусів і роздає "Оскари".

Американська академія стала своєрідною палатою "міри і вагів" кінопродукції. Вона задає генеральний напрям і тональність інформаційного потоку, визначаючи, що потрібно наслідувати, а що — ні.

Творці кінопродукції в погоні за визнанням змушені додержуватися зазначеного курсу. Система побудована так, що від отримання Оскара залежить подальша доля і кінофільму, і його авторів, їхня слава, визнання, гроші.

Премія Оскар у прямому сенсі — ідол. Якщо відзначають фільм, що проповідує терпимість до наркоманії, розпусту чи агресію, його одразу починають наслідувати, тобто беруть участь у формуванні споживацької підсвідомості, не розуміючи цього.

Жоден кіно- чи музикальний критик, не запитує себе: які установки формує його твір? Єдиним критерієм є рівень емоційного впливу. Якщо продукт творчості дуже впливає на почуття, — він хороший, а якщо не дуже — поганий.

Абсурдність такої позиції можна порівняти з визначенням цінності продуктів харчування не користю для здоров'я, а здатністю принести приємні відчуття. То бажаною буде не та їжа, що робить людину фізично здоровою, а та, що визиває наркотичні галюцинації.

Для залучення до виробництва інформаційної зброї кращих сил навколо індустрії і шоу-бізнесу голлівудського формату створено ореол елітності.

Так само у часи творення атомної бомби до галузі фізики стягувалися величезні й творчі організаторські енергії. Така концентрація талантів породжувала величезний, злагоджений виробничий механізм.

У творців споживацького формату немає світогляду, але в кожного є підсвідомі установки, необхідні для замовника.

Нерідко як зброю для руйнування свідомості використовують найнесподіваніші речі, наприклад філософські навчання. Одним із видів такої зброї став постмодернізм.

Звертаючись до творчості провідних представників цієї течії у Франції, де, власне, вона і виникла, дослідники визначають такі риси: стильовий синкретизм, зміщення жанрів — високого і низького; інтертекстуальність і цитатність, мовну гру; невизначеність, культ неясностей, помилок, пропусків; фрагментарність і принцип монтажу; іронізм, пародійність, аксіологічний плюралізм тощо. Ці ознаки і риси заповнюють сьогодні громадський простір, який для більшості вичерпується транспортом, магазином, блакитним екраном і газетою.

Ще потужніше ментальне бомбардування від телевізора. Згідно з французькими постмодерністами Ж. Делезу і Ф. Гаттарі, марно пригнічувати бажання — це призводить тільки до розщеплювання "Я". Людині треба виявити власне несвідоме, вивільнити місце для його спонтанних імпульсів. Адже несвідоме є творцем життя, творцем культури.

Під виглядом боротьби з тоталітаризмом постмодерністи відкидають філософські принципи, що дають змогу описувати діяльність мислення. Класичним онтологіям вони протиставляють онтологію антимислення і усю увагу приділяють роботі з без- і підсвідомим. Звідси нескінченні варіанти і моделі хаотизації (синкретизм,

еклектизм, шокотерапія, потік випадковостей), переслідуючи один результат: досягнення неосудності і як наслідок — повної відсутності мислення.

У суспільство вводять антропологічний проект, що примітивізує населення і робить його ще байдужішим і твариноподібним, аніж воно було досі. До того ж зниження загального інтелектуального і морального рівня людей відбувається начебто з їх добровільної згоди.

Руйнування базисних структур і норм мислення, а також механізмів цільової дії та цінностей, пов'язаних з обома процесами, — це удар нищівний. Мислення і дія — основи, на яких базується народна самосвідомість, з чого народ зростає, в чому черпає свою енергію і силу як суб'єкт, що творить культуру, історію.

Заходи протидії впливу на свідомість

Аналіз сучасних політичних і психологічних технологій свідчить, що дієвими заходами протидії інформаційної агресії противника можуть бути:

- розробка цивілізаційного проекту з наданням йому універсального характеру для створення якомога більшої зони геополітичного впливу;

- контроль за роботою ЗМІ із застосуванням процедур політичної ідентифікації їх співробітників для очищення їх рядів від агентів впливу;

- побудова інформаційної роботи ЗМІ так, щоб вони здійснювали ефективний вплив на процеси самовизначення великих груп населення країни в напрямку консолідації суспільства і на рішення актуальних геополітичних завдань країни [6].

Для протидії противнику при веденні консцієнтальних війн актуальною сферою є стратегічне стримування агресора. Так, мета сторони, що обороняється, — переконати противника в бездатності країни — жертви агресії, вирішити завдання з відхилення агресії шляхом достовірної демонстрації бойового потенціалу своєї армії. Зокрема, з цією метою проводяться військові паради. У противника немає підстав сумніватися в оборонних можливостях, якщо вони підтверджуються витратами певних фінансових коштів і демонстрацією військової потужності.

В умовах ведення консцієнтальної війни основною ідеєю політики стратегічного стримування є не стільки залякування загрозою знищення противника, скільки психологічний вплив на потенційних агресорів шляхом формування їх уявлень щодо політики держави в галузі оборони. Це дозволяє трансформувати стратегічне стримування з області реалізації конкуруючих програм озброєння в ментальну область, у котрій відображаються дії сторін з парировання загроз і викликів. Стимування агресії є деескалацією передумов до розв'язування війни. Тому в період панування інформаційно-політичних технологій необхідне формування такої моделі поведінки, при якій противнику задаються визначені установки на стійку заборону розв'язання війни. В умовах глобалізації стримування поширюється не тільки на військову сферу. Значні зусилля спрямовуються на недопущення агресивної поведінки в політичній, економічній та інформаційній сферах шляхом навіювання протилежним сторонам установок на неможливість досягнення намірів насильницькими методами.

При розробці засобів і методів протидії консцієнтальним операціям противника у ментальному полі людської свідомості варто пам'ятати про те, що їх метою є створення нової бездумної істоти, у свідомості якої не виникає жодних питань в області національної, культурної та конфесійної ідентифікації. Консцієнтальні війни призвели до трансформації міжнародних відносин і зміни підходів до проблем інформаційної безпеки. Основні методи ведення консцієнтальної війни спрямовані на секуляризовану масову

свідомість, а також на людей з несформованою національною самосвідомістю і слабкими моральними принципами. Внаслідок цього людина відходить від традиційного для неї соціального середовища до штучно створеної спільноти телеглядачів, користувачів соціальних мереж та Інтернету.

Список використаної літератури

1. Лисичкин В. А. Третья мировая (информационно-психологическая) война / В. А. Лисичкин, Л. А. Шелепин; Акад. социал. наук. — Москва : Институт социально-политических исследований, 1999. — 304 с.
2. Хесин А. Классификация "гуманного" оружия будущего / А. Хесин, М. Чекмарев, М. Пименов, В. Бирюков // Национальная безопасность и геополитика России. — № 9. — 2003. — С. 26—28.
3. Расторгуев С. Философия информационной войны. — М. : Московский психолого-социальный институт, 2003. — С. 13, 14.
4. Карякин В. Трансформация западного миротворчества: от поддержания мира до гуманитарных интервенций / В. Карякин // Стратегическая стабильность. — № 3 (60). — 2012. — С. 2—12.
5. Стрельцов А. А. Обеспечение информационной безопасности России: теорет. и методол. основы / А. А. Стрельцов; под ред. В. А. Садовниченко и В. П. Шерстюка. Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова, Каф. информ. безопасности. — М. : МЦНМО, 2002. — 289 с.
6. Слипенко В. И. Войны нового поколения: дистанционные бесконтактные / Владимир Слипенко; ОЛМА медиагрупп. — Москва : ОЛМА-Пресс Образование, 2004. — 380 с.

В статье приведен краткий обзор современных методов ведения войны с применением так называемого "гуманного" оружия. Приведена классификация типов "гуманного" оружия, которое рассматривается как принципиально новое — глобальное оружие, которое использует "информацию". Детально рассмотрено концентриальное оружие, которое поражает сознание человека и общества.

Работа проведена по материалам открытых научных исследований и средств массовой информации.

In the article the brief review of modern methods of prosecution of war is resulted with the use of the so-called "humane" weapon. Classification of types of "humane" weapon, which is examined as an on principle new — global weapon which uses "information", is resulted. A consciential weapon which strikes consciousness of man and societies is in detail considered.

Work is conducted on materials of the opened scientific researches and mass medias.

Надійшла до редакції 7 липня 2014 року